

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180.000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME V. — LETO V.

CLEVELAND, O., SREDA (WEDNESDAY) DEC. 13th, 1922.

ST. (NO.) 287.

Copy 3c.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c.

KONFERENCA PROGRESIVCEV SE NI IZREKLA ZA TRETJO STRANKO.

FARMERSKO-DELAVSKA GRUPE JE NEZADOVOLJNA S SKLEPOM. TODA SODELOVANJE VSEH SKUPIN V BODOČE JE NAVZLIC TEMU ZASIGURANO.

Precejšen del delegatov, ki so prisostvovali konferenci za progresivno politično akcijo, je precej nezadovoljen z zaključkom konference, ki se je zaključila sinoči v Winton hotelu z debato glede ustanovitve tretje stranke, ki se je ves dan zborovalo v auditoriju bratov lokomotivskih inženirjev.

Večina delegatov se je namreč izrazila proti ustanovitvi nove politične stranke. Debata v Winton hotelu, ki je bila odredjena nalašč, da razmotri tretjo stranko, ni imela za posledico, da se delegatje farmersko-delavske stranke izjavijo, da niso zadovoljni s sklepom večine, da bodo vsled tega še tudi v bodoče sodelovali pri vsakem progresivnem gibanju, katerega namen je iztrgati stranke, ki sta pod vplivom Wall Streeta, iz rok kontrole kongresa.

Zadnji akt konvencije je bil sprejem resolucije, glasila, da se slednja odklanja izrek za tretjo stranko. Znači zmago za "progresivni" element v obstoječih farmerskih strankah, ki sodeluje s progresivnim blokom kongresa.

"Poskusili smo, da vodimo progresivno konvencijo," je sinoči izrazil Edward Keating, urednik železničarskega organa "Labor." Naleteli smo na precejšnje zapreke, toda kot se mi zdi, smo nekaj dosegli. Pričeli bomo z organiziranim delom po vseh državah čimprej mogoče."

Farmersko-delavski delegatje podajo izjavo.

Farmersko-delavski delegatje so se izjavili, da bodo v prihodnjem času nekaj dni imeli obsežno izjavo, v kateri bodo razložili svoje stališče in svoj program za bodočnost. Toda se je izrazil delegat Buck iz Chicaga, farmersko-delavska skupina nima namena odločiti se od progresivnega gibanja.

Kaj pravi Hillquitt.

Znani new-yorški socialistični vodja, Morris Hillquitt, ki je tudi delegat na konvenciji, se je sinoči izrazil:

"Našega dela najbrže ne bodo mogli zeti za eno ali dve uri, toda pričetek je prav. Sedaj smo prvič spravili na dan zborovanje farmerje, udeležence predstavnikov in vse druge organizacije, delujoče za isti cilj."

Na konferenci so skoro vsi isti, za katere so se zavzeli, da se zavzamejo za reforme v farmerski organizaciji, in za katere bo deloval progresivni blok kongresa prihodnjem zasedanju. Predsednik je povdarjal, da je sprejeti program praktičen, in da ga je treba v najkrajšem času izvesti.

Farmersko-delavski elementi so se izjavili, da se zavzamejo za prenehanje z vsemi kompromisi, da se ne mudoma prične s politično akcijo.

Kot je bil program prvotno predložen, je obsegal le sledeče točke: Da se izvrše Cummins-Eschov železniški zakon; da se predsednika in podpredsednika voli direktno in da se po vseh državah uvede primarne volitve; da kongres vzame najvišjemu sodišču moč proglašati zakon neustavne; sprejem Norris-Sinclairove predloge, katere namen je zvišati cene produktov za farmerjem in znižati nakupno ceno za konzumente; da se davek na velike dohodke zviša in da se izplača vojaški bonus s tem, da zopet uvede davek na izredne profite, in pa da se upostavi minimalni uspešni standard za ženske v industriji.

Komunistom odklonjen sedež. Konvencija je večerj dopolnila brez vsakega hrupa odklonila sedež komunističnim delegatom, katere je vodil C. E. Ruthenberg, nakar so se umaknili na galerijo.

Vprašanje tretje stranke je prihajalo na dan skozi ves dan in pri vseh raznih prilikah. W. M. Brandt iz St. Louisa, zastopajoč tamkajšnje izdelovalce cigar, je dejal:

"Mi zahtevamo, da se vprašanje odprto razmotri. Ako smo poraženi, bomo vzeli našo medicino. Toda ne bomo pa dovolili, da bi se nas kar tako potlačilo. Kako je čutil precejšen del

Vlada odobrila me-sarski trust.

DAUGHERTY JE IZJAVIL, DA NIMA NIČESAR PROTI SPOJITVI MORRIS IN ARMOUR VELEKLAVNIŠKIH DRUŽB.

Washington, 12. dec. — Poljedelski tajnik Wallace je danes naznanil, da ne bo vlada podzela nikake akcije na podlagi proti-trustnih zakonov vsled nameravane spojitve Morris in Armour veleklavniških korporacij v Chicagi.

Wallace pravi v svojem poročilu, da je do tega sklepa prišel na podlagi temeljite študije in dolge konference s predsednikom Hardingom in justičnim tajnikom Daughertyjem. Slednji se je izjavil, da vlada pred fakcijsko spojitvijo družb sploh o zadevi ne more ničesar ukreniti, akoravno poročila iz Chicage izkazujejo, da se bo spojitve izvršila.

Wallace je vse informacije in podatke, ki jih je zbral v zvezi s to zadevo, predložil senatu na zahtevo resolucije, ki je predlagal senator La Follette iz Wisconsinu.

Kohler je obsodil navado, da bi dejali nižji mestni uslužbenci svojim predpostavljenim božična darila. Tozadevno izjavo je podal, ko je dobil od Michael Hurleva pismo, v katerem se pritožuje, da je bil odslovljen od Division St. postaje za čiščenje vode, zato ker je bil nezadovoljen z neprestanim pobiranjem prispevkov za to ali ono stvar med uslužbenci. V pismu pravi, da je bil primoran prispevati za božična darila za glavnega inženirja že zadnjih pet let.

delegatov, se je pokazalo ob vseh prilikah. Ko je predsednik konvencije, Mr. Johnston, našel zmage progresivnih elementov, je dejal: "V eni državi smo zmagali na republikanskem tiketu, v drugi na demokratskem, v tretji pa na neodvisnem." Pri poslednji so vsi farmersko-delavski delegatje kot en moč zaklicali: "Na farmersko-delavskem tiketu in ne na neodvisnem."

Govor senatorja iz Montane.

Jako zanimiv je bil tudi govor novega senatorja Wheelera iz Montane, o katerem pa clevelandski meščanski listi sploh ne poročajo. Pripovedoval je, kako je bil za časa vojne kot okrožni zvezni pravdnik prisiljen položiti prosekucije napram onim, ki so svobodno izražali svoje mišljenje o vrokih vojne, in kako mu je bilo nato ponujeno mesto sodnika v — Panami, kar pa je on hvaležno odklonil, ker bi rad še nekaj časa živel, medtem ko dol v Panami navadno ljudje ne žive zelo dolgo. Svaril je tudi delavstvo, da nikdar ne zaupa onim svojim voditeljem, ki priporočajo nasilnost, ker on je kot okrožni pravdnik pronašel za časa štrajka bakrenih rudarjev v Butte, Mont., da je bil eden izmed voditeljev I. W. W. plačan detektiv rudske družbe, ki je nalašč ščeval delavce na sabotaži in nasilnosti.

Najbolj značilna pa je bila njegova izjava, da je tekom obiska na vzhodu pronašel, da je po zapadnih državah dosti bankirjev, ki so bolj napredni, kot pa delavski voditelji na vzhodu.

Subvencijska predloga mora čakati.

FARMERSKI BLOK JE PREKRIZAL NAČRTE ADMINISTRACIJE.

Washington, 12. dec. — Administracijska predloga za subvencije za parobrodne interese je danes kapitulirala pred farmerskim blokom. Ko je bila republikanskim senatorjem predložena lista 50 senatorjev, ki so obljubili glasovati proti razmotrivanju subvencijske predloge ter mesto tega pričeti z ukrepanjem glede pomoči za farmerje, so takoj pristali na to, da bodo umaknili subvencijsko predlogo, kakor hitro bo odsek podal poročilo o novih zakonih za farmerjsko pomoč.

Senat je danes ves dan razmotril samo predlogo, ki do loča, koliko se dovoli zakladniškemu departmantu za njegovo poslovanje.

Uklonitev stare republikanske garde pred zahtevami farmerskega bloka znači veliko zmago za progresivni element v senatu. Borbo za takojšno razmotrivanje farmerskih predlog sta vodila senator Brookhart iz Iowe in pa novi senator iz Michigana, James Couzens.

Amerika pride na pomoč Evropi?

IZ BELE HIŠE SE NAMIGUJE NA MOŽNOST AMERIŠKEGA POSREDOVANJA, DA SE RAZVOZLJA OŠKODNINSKI PROBLEM.

Washington, 12. dec. — Medtem ko so se zavezniški ministrski predstavniki na svoji londonski konferenci zopet sprli radi reparacijskega vprašanja in odšli brez rešitve domov, pa prihaja iz Bele hiše v Washingtonu namigovanje, da bodo Zedinjene države končno vendar zopet posegle v evropsko politiko ter podvzele akcijo, da se razreši zamotan oškodninski problem, ki zavira vsako izboljšanje v evropskih deželah.

V splošnem se izjava iz Bele hiše ne razlikuje dosti od prejšnjih, kar jih je bilo podanih z ozirom na ameriško vdeležbo v evropski politiki, toda dodaje se značilno namigovanje, ki se da tolmačiti kot da Zedinjene države nameravajo poseči v evropski položaj ali pa da vlada o tem vsaj resno razmišlja. Naznanilo pravi, da vlada v tem oziru ni bila "neaktivna". Kaj se s tem pravzaprav misli reči, bo pokazala bodočnost.

OBRAVNAVA PASTORJA.

Sidney, O., 13. dec. — Danes se pričakuje, da bo izpričevala proti Rev. Irwinu najmlajša mati v Ohio, 11-letna Elisabeth Irwin, ki je pastorka duhovna, ki je obtožen, da je oče sinčka, ki ga je porodila Elisabeth pred 4 meseci. Takrat je bila stara 10 let. Irwin obtožbo zanika. Mlada mati izraža poroda živiti z Mrs. Irwin, ki ima iz zakona z Rev. Irwinom 18-letno deklico. Pričakuje se, da bo ona branila svojega moža pred obtožbo svoje lastne hčere. Obtožba proti pastorki je bila naperjena še več tednov pred porodom otroka.

Za olajšanje razpork v Angliji.

PROMINENTEN SLUČAJ BLAZNOSTI JE POSPEŠIL AKCIJO ZA OLAJŠANJE.

London, 12. dec. — V Angliji se je pričelo z intenzivno kampanjo, da se clajša zakonite pogodbe, pod katerimi je mogoče dobiti ločitev zakona. K temu je veliko pripomogel slučaj Mrs. Alice Rutherford, katere mož je bil spoznan krivim umoru, nato pa spoznan blaznim in poslan v zavod za umobolne. Mrs. Rutherford je vložila tožbo za ločitev zakona, toda ker angleški zakon ne dovoljuje razporka radi blaznosti, je bila njena zahteva za ločitev odklonjena. Nato je vložila še eno tožbo, v kateri je navajala krutost napram njenemu bratranču, katerega je njen mož umoril, in na podlagi tega ji je bila razporka dovoljena. Toda neka druga ženska, ki je bila zapletena v zadevo, je slučaj gnala pred prizivno sodišče, ki je razporko razveljavilo. Mrs. Rutherford je nato vložila priziv naravnost na zbornico lordov, ki ima končno besedo, in ta je zopet odločila proti ločitvi.

Ljubimec obsoj na smrt.

ZENA IN NJEN LJUBIMEC OBDOJENA NA SMRT, KER STA POVZROČILA SMRT MOŽA.

London, 12. dec. — Mrs. Edith Thompson in Frederick Bywater sta bila danes obsojena na smrt radi umora moža Mrs. Thompson. Bywater je bil ljubimec slednje.

Lepa mlada žena, ki je ponovno izjavila tekom obravnave, da je devala zdrobljena stekla v jed moža, da bi ga toliko oslabil, da ne bi bil več v stanu preživeti svojih srčnih napadov, je nezvestna padla v roke poleg stoječe sodne strežnice, ko je bila izrečena sodba.

"Moj Bog, jaz nisem kriva!" je kriknila, nato pa omedlela.

Bywater je mirno dejal: "Jaz pravim, da je sklep porote napacen. Edith Thompson ni kriva in jaz nisem nikak morilec."

Ljubimec sta bila v prvi vrsti spoznana krivim na podlagi izjav v strastnih ljubinskih pismih, ki sta jih izmenjala med seboj. V več pismih sta natančno razmotrivala, kako bi se iznebila moža.

KRVAVA INAVGURACIJA POLJSKEGA PREZIDENTA.

Varšava, 11. dec. — Ko je bil danes Gabriel Natutowicz zapričen predsednikom poljske republike, je prišlo do velikih memirov, v katerih je bilo več oseb ubitih in ranjenih.

RUDARJI INDIANE PRAVLJENI NA ŠTRAJK

Terre Haute, Ind., 12. dec. — Ako premogovni podjetniki v Indiani do 16. dec. ne priznajo "check off" sistema, tedaj bo takoj prenehalo z delom vseh 30.000 organiziranih rudarjev. Operatorji nastopajo jako trmoglavo.

DAUGHERTY OŽIGOSAN VSLED IMENOVANJA W. J. BURNSA.

JUSTIČNEGA TAJNIKA SE DOLŽI, DA JE VEDEL ZA MADEŽ IZ BURNSOVE PREIEKLOSTI TODA GA JE NAVZLIC TEMU NASTAVIL NAČELNI-KOM URADA ZA PREISKAVE.

Washington, 12. dec. — Danes je bil justični tajnik Daugherty podvržen hudemu ognju, ko se je pričelo z zasliševanjem pred kongresnim pravosodnim odsekom z ozirom na resolucijo kongresmana Kellerja, v kateri se zahteva, da se Daughertyja odstavi.

Danes se ga je ožigosalo pred vsem zaradi nastavitve William J. Burnsa načelnikom preiskovalnega urada v justičnem departmantu, akoravno je gotovo vedel, da je Burns pred desetinami leti imel pred seboj slučaj neke goljufije z zemljo. Ko je zadeva pozneje prišla na dan, je tedanji predsednik Taft na priporočilo tedanjega justičnega tajnika Wickershama omenjenega človeka, ki je bil od porote spoznan krivim, pomislil. Omenjeni slučaj se je primeril v državi Oregon.

Pri današnjem zaslišanju pravosodnega odseka se je sklenilo, da se zahteva predložitev priporočila, katero je pisal Wickersham Taftu in pa odgovor Tafta, v katerem se odobruje prošnja za pomilostitev vsled Burnsovega nezakonitega vmešavanja pri izbiranju porote za omenjeni slučaj. Burns se je tedaj nahajal v vladni službi ter je bil podrejen Francis J. Heneyju, ki je imel nalogo prosekutirati vse slučaje goljufij z vladno zemljo.

Keller ni zadovoljen.

Kongresman Keller se je nocoj zelo nepoveljivo izrazil o delu pravosodnega odseka. Dejal je, da se slednji očividno ne prizadeva uvesti temeljito in pošteno preiskavo Daughertyjevega delovanja, temveč da se na vse načine prizadeva, da se Daughertyja čim bolj opere.

Prvi je bil danes postavljen na izpričevanje osebni tajnik Samuel Gompers, Guy H. Oyster, ki je izpričeval, da je Gompers sam v pogovoru z Daughertyjem ob nastavitvi Burnsa opozoril na slednjega omadeževano preteklost. S tem se je dokazalo, da je bilo Daughertyju dobro znano, kak človek je Burns, ko ga je nastavil.

Zaslišanje morilca. V ponedeljek je šel na zaslišanje Ben Henderson, 2341 E. 22. St. ki je obtožen, da je ustrelil 1. oktobra Ello Jackson, stanujočo na istem naslovu. Državna prosekucija zahteva smrtno kazen. Obtoženec trdi, da je ustrelil na nekoga, ki je vrgl vanj v temi gramofonsko ploščo. Znano je, da se je dvojica pred umorom prepirala.

514 slučajev škrlatice. Večraj je bilo naznanjenih zdravstvenemu komisariju Rockwoodu zopet 33 novih slučajev škrlatike, tako da znaša sedaj skupno število boleznih 514 slučajev. Rockwood pravi, da so sicer slučajni škrlatike letos zelo številni, da pa je bolezen v miljejsi obliki.

Pečlarji in pečlarice! V nedeljo se vsled prireditve dram. dr. Ivan Cankarja ne bo vršila pečlarska seja. Prihodnja seja se bo vršila torej šele tretjo nedeljo v januarju, ob obletnici klubovega obstoja.

"Lepa Vida."

Zadnje nedeljo je vprizorilo dram. dr. "Lilija" prelepo Jurčičovo dramo "Lepa Vida". Igra je splošno znana, saj je bila vprizorjena zadnje sezone od dram. dr. "Ivan Cankar" in men da se popreje večkrat. A naš narod ljubi narodne igre; to je nekaj našega, kar ljubimo. Prizor za prizorom se vrsti in človeku je mehko pri srcu, zdi se mu da gleda tja, kjer se je rodil, na svojo domačo grudo. V teh prizorih vidi vsak kos svojega življenja. Velika vdeležba od občinstva je vse to dobro dokazala.

Prvo dejanje se je pričelo ob 8. uri, govorenju, smejanju, plesu, in vsi so bili v kakor bi že tega ne bilo dosti je pričelo pokati še v zgornjih prostorih, da bi se ne slišalo grmečega boja; kaj šele igralce. Seveda, naš ljudje tako radi zamude in potem motijo druge. No, po nekaj minut trajajočem "šit-šit" se je "nevihta" toliko umirila, da je bilo mogoče slediti igri.

Glavno vlogo (Vida) je imela ga. Mary Sušnik. V prvem dejanju se mi je zelo dopadla, a manj v prizoru, ko pripoveduje Kogoj o svoji ljubezni z grofom Gondolom. Dekletu, ki razkriva svoje stare srčne rane bodemu svojemu možu, mu pripoveduje o nezvestnem ljubčku, ne gre beseda tako gladko iz ust. Seveda vloga Vida zahteva, da se jo igra res s srcem. S tem ni rečeno, da ga. Sušnik ni dobra igralna moč, saj sem jo videl, če se ne motim v "Miklovi Zali" v vlogi Almi in je bila jako izvrstna. V zadnjem prizoru se mi je videla tudi dobra in marsikomu so se orosile oči ob gniljivem prizoru, ko pride nazaj na dom svojega moža, želeč videti svoje dete, katero je pa med njeno odsotnostjo umrlo.

Vloga njenega očeta, Sodja, je imel ga. Boštjan Trampuš. Dobre kretnje, samo da bi ne bil tak, zategoval besed, kar postane nekam dolgočasno in pridigarsko. In njegova brada bi morala biti malce siva. 50 let star, bolehay in zadolžen človek že ne koliko osivi. Seveda to ni njegova krivda, ampak onega, ki mu je nadejal masko.

Andrej Kogoj, trgovec: to vlogo je imel ga. Josip Glinšek. Bil je jako dober, le da bi bil pokazal še malo več razburjenja ob begu svoje žene. Njegova maska je bila najboljša.

Urša, njegova mati, je bila gđ. Ivanka Trček. Tudi nje se spominjam iz igre "Razvalina življenja" v vlogi Mice, ko je bila takorekoč prekosila samo sebe. A tudi sedaj ni bila napačna. Le ta maska ga je "lomila", da smo videli mlad obraz v vlogi starke.

Vloga grofice Gondolla je imela (Doljo na 2. strani.)

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV.

Owned and Published by:
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.
United States 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.50, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA STEVILKA 3. SINGLE COPY 2c.

Lastate in izdaja na

Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravitelstvo.

CLEVELAND, O., SREDA (WEDNESDAY) DEC. 13th, 1922.

104

KONFERENCI S. N. DOMA.

Danes zvečer se snide pomembna konferenca zastopnikov društev, ki so aktivno na delu za Slovenski Narodni dom v Clevelandu. Že dosti sej, posvetovanj in konferenc se je vršilo, odkar se je začelo z akcijo za Dom, toda današnja je važnejša od vseh prejšnjih v tem da se ima na isti izkristalizirati ono razpoloženje med društvi posamezniki in v naši celokupni naselbini, ki bi zmožno ustvariti tako močan duh soliharnosti in brezpogojne vzajemnosti, da bomo z lahkoto premagali vse težave, ki še stoje med nami in našim končnim ciljem.

Da so glavne težkoče že srečno premagane, je razveseljivo dejstvo, katerega ne more nihče tajiti. Krasno zemljišče med 64. in 65. vzhodno cesto je povsem plačano, poleg tega pa se nahaja v blagajni S. N. Doma že preko 40 tisoč dolarjev v gotovini. Kar nam je potrebno sedaj, ko se ima pričeti v najkrajšem času že z novo stavbo, je to, da s podvojenimi močmi nadaljujemo z delom ter tako kronamo naš dosedanj trud z veličastno zmago nad bremenom, katere smo simorali naložiti za dosego cilja.

Ob tej uri je potrebno, da se združijo v skupnem delu vsi, ki so bili aktivni v začetku gibanja, pozneje ali sedaj v zadnjem času, in najbolj pa so dolžni napraviti svojo narodno dolžnost tisti, ki so do danes stali na strani inin gledali, ne da bi kdaj ponudili pomoč nudečo roko.

Ne zdi se nam potrebno, da bi izgubljali preveč besed z ozirom na to našo narodno akcijo, kajti nje delo in razvoj je poznano vsakemu, ki se je količkaj zanima za naš napredek in ki ima le količkaj smisla in želje, da slovenska naselbina v Clevelandu, kot centrum ameriških Slovencev, ne izgine v brezdnu potujčenja že v prvem tujak rojenem rodu.

Danes ni čas prošnji in apelov. Doba, ko smo prosili in melodovali, je za nami. Tudi doba kritik, debat in prepričev z ozirom na prednosti takih ali takih načrtov je minula. Danes nastopa čas, v katerem bo odločevalo delo in prav nič drugega. In naj ne bo med nami nikogar, bodisi moža ali žene, fanta ali dekleta, ki bi po prestatnem delu ne bil zmožen reči: TUDI JAZ SEM STORIL SVOJO DOLŽNOST!

SKOZI PUSTINJE IN PUŠČAVO.

Spisal Henrik Sienkiewicz.

XL.

"Nelka, ali zamoreš našeti najina potovanja od Fayuma?" vprašal je Stanko.

"Zamorem."

Pri teh besedah je dvignila deklica obrvi in pričela šteti na prste.

"Takoj. Od Fayuma v Hartum — prvi; od Hartuma do Fašode — drugo; od Fašode do soteske, kjer smo našli Kinga — tretje; od Lindejeve gore do jezera — čerto."

"Da. Menda je ni na svetu muhe, ki bi priletela tak kos Afrike."

Lepo bi izgledala ta muha brez tebe!"

On se je pa pričel smejati.

"Muha na slonu! muha na slonu!"

"Toda to ni tse-tse? Kaj ne, Stanko? — ni tse-tse?"

"Ni," odvrnil je, "taka muha je še dosti mila!"

Nelka je bila vesela pohvale, oprija je nasek na njegovo ramo, ter vprašala:

"Kedaj pojdemo pa na peto potovanje?"

"Ko se odpotiš, jaz pa naučim nekoliko streljati ljudi, katerih nam je Kali objubil dati."

"In bomo dolgo tako potovali?"

"Oj, dolgo, Nelka — dolgo! Kdo ve, če ne bo to najdaljša potovanja."

"Toda ti si vedno znaš pomagati!"

"Moram!"

Stanko si je sicer pomagal, kakor je mogel, toda

Prazgodovinski Eskimovci.

Mnogo potnikov je prišlo v dotiko z Eskimovci, malo raziskovalcev pa je živelo v tesnem prijateljstvu z njimi. Edini Knud Rasmussen, sin danskega pomorščaka in Eskimovke, je prebil do mala vse svoje življenje v pokrajinah skrajnega severa. Ker je do dobra poznal eskimovsko narečje, je bolj od vseh izsledovateljev proučil šege in navade tega mongolskega plemena. Njegova knjiga, sijajno opremljena, je zagledala nedavno beli dan v Kristijaniji.

Omeniti pa nam je še dva druga pogumna preiskovalca daljnih severnih smot: Vihjalmur Stefansson in H. Girling sta na dolgem potovanju odkrila narodopisno važno pasmo, to je plavalase Eskimovce, povsem različne od doslej znane mongolske pasmine, katere ima žolto polt, izbokle ličnice, poševne oči, črne in debele lase, nizek in čokast stas (pri moških ne nad 1,62 m, pri ženskah do 1,50 m).

Lahko si mislite, kako se je čutil Stefansson, ko je na svojih pohodih od 1908. do 1913. po dotlej neznanih deželah našel na velike, svetloase Eskimovce, katere smatrajo kot zastopnike predzgodovinskih plemen. Na svojem povratku je Stefansson srečal Girlinga, ki je po prijateljevem navodilu jel iskati plavalase Eskimovce. Ti so ga sprejeli z vsem obrednim spoštovanjem. Za dva meseca pa je odpotoval in vzel s seboj domačina z imenom Higluk. Nepopisno je odpiral oči za preproste, ko je zagledal prvo drevo v svojem življenju, prvo smreko!

Odpotičevši si od naporov, se je Gyring urno vrnil med plave Eskimovce: jedva pa je prišel od tam, zopet nazaj, je umrl v svoji hiši ob Ottawi 11. januarja 1920. Trud in pomanjkanje med težavno ekspedicijo sta ga izpodrežala.

Spisi teh izsledovateljev nam ne bodo prišli menda še zlepa v roke, ker so izdaje predrage in krog odjemalcev preozek. V francoskem prevodu na dobite delo kapitana Ejara Mickelsena (1909.—1912.). Ta je odpotoval za svojim rojakom Mylinsom Erichsenom, ki je preiskaval severovzhodno obalo Groenlandije, nepoznane do tistikrat. Erichsen je bil dosegel svoj smoter, poučil pokrajino, točno načrtal zemljevid, ugotovil dosti po-

membnih podrobnosti. Toda vihar in nevihta sta pokončala njegova, spremljevalce in zapiske; niti trupel niso več izsledili, razen nekega Eskimovca. Ta mrljic je imel pri sebi kratko beležko, kako so se udeležniki znanstvenega pohoda obupno borili proti razkačenim življem. Mickelsenovo delo je izšlo v početku svetovne vojne z naslovom: Perdus dans l'Arctique (Izgubljeni na severnem tečaju). A. D.

Prvi polet preko večnega ledu.

Roalt Amundsen je priobčil dne 11. t. m. v "Tidens Tegen" v Kristijaniji velenanim pismo o svojih dosedanjih uspehih. Kakor znano, je nameraval poleteti z aeroplantom do severnega tečaja. Zaradi slabega vremena in ledu pa je moral svoj polet preložiti na prihodnje leto. V dnevniku z dne 1. julija ima zabeležen vihar z gostim snegom. O svojem prvem poletu pa piše Amundsen:

Tekom našega bivanja sta Omdal in Dahl montirala naš mali "Curtis Oriol". Nameraval sem namreč s tem strojem preiskati ledene razmere v severni smeri. Glinljivo je bilo opazovati gostoljubnost in uslužnost, ki so nam je ondi izkazovali. Se nikdar niso doživeli kaj takega. Dan in noč so domačini delali na tem, da nam ustvarijo uporabno vzletišče. In posrečilo se jim je. Vasica Deerin se lahko sedaj pobaha, da ima vzletišče. Viharno je vriskalo občinstvo, ko je Omdal ostavil tla ter je v elegantnem poletu pokazal domačinom, da njih beli brat lahko tekmuje s pticami. Kako zabavno je bilo opazovati ta prizor! Do zadnjega trenutka se ledje dvomili, se smejali in majali glavami. Kako naj se tako težka in velika reč, ki so jo mnogi možje komaj mogli premakniti, dvigne v zrak in leta? Ne, tako neumni pa vendarle niso.

Potem je aparat švagnil proti oblakom. Domačinom se je kar mešalo pred očmi. Lahko si videli, kako je njihov smeh okamenel in kako se je na njihovih obrazih pojavilo neznano strmenje. Kajti kolesca so res hipoma ostavila tla in čudoviti aparat je plaval visoko nad njihovimi glavami. Po polni tihini, ki je zavladala nekaj sekund, je sledilo vriskanje in kričanje. Belokožci so metali svoje klobuke v zrak, so živeli in vriščali. Domačini niso

tako demonstrativni. "Anikal Anikal" je vse, kar morejo ziniti v izraz svojega začudenja. Ta polet je bil za letalca velika zmaga. V zgodovini severne vasice se njegova dela pač nikdar ne pozabi.

Čudežno plojenje jegulj.

Ko postane jegulja naših domaćih vod spolno godna, to je, ko je preživela v naših vodah 6 do 9 let, odplava v morje, da se tam plodi. "V morje." Ta označba je do približno leta 1906. bila za prirodoslovce prazna. Ker niso vedeli, kam izginejo trume jegulj, kadar so dospole do izliva svojih rek v morje. Danski in norveški raziskovalci so v prvem desetletju našega stoletja končno dognali, da so pokrajine, kjer se drastično naše evropske jegulje, v zapadnem delu Atlantskega oceana, nedaleč od ameriške obale, ne mnogo severno od otočja Bermud, niti mnogo južneje velikih Antil. S temi imeni je omejena precejšnja razdalja. S tem je odstranjena zadnja negotovost in tajna pot naših jegulj je povsem dognana. Pred mesecem se je vrnila danska raziskovalna ladja "Thor" z znanim kodanjskim biologom Schidtom z ekspedicije, na kateri so bili točno ugotovljeni kraji, kjer se jegulje draste. To se godi pred mehaničkim zalivom, v takozvanem morju Sargasa in v bližnjih severnih vodah. Ondi so raziskovalci našli v ogromnih množinah, kjerkoli so hoteli, jajca jegulj in ličine, ki so v primeru manjša od 5mm. Ni pa še pojasnjena usoda jegulj, ki so se zdrestile. Zdi se, da kmalu poginejo. Gotovo je, da se nikdar več ne vrnejo na evropsko obalo in še manj v evropske reke. Mlade ličine ali larve jegulj, kakor steklo prozorne na nosi Golfova struja počasi na iztok in severoztok, dokler ne dospo na evropsko obalo in nastaja evropskih rok. Takrat se te jegulje še vedno svetle kakor steklo, toda že za prst dolge in dosežejo debelost vžgalice. Tu pa naglo nadaljujejo potovanje proti vodu in živijo svojih 6 do 9 let po sladkih vodah, dokler jih prirojeni nagon po preteku te dobe zopet ne pokliče, da se odpravijo na potovanje v oddaljeni svoj rojstni kraj.

Človek je iz krvi in mesa. Zato se je tudi takrat dogajalo, da so bili gospodje zlasti napram preveč zapeljivo obleče nim damam čez mero ognjevit. Za take slučajje je obstojal zakon, ki je zahteval, da mora vsak možič, ki se nedostojno odnese go- ženske roke nad lakom plačati globo v znesku 1200 tolarjev — izveniš seveda slušaj, če je določeno dovolilo. Kdor pa se je dotaknil golih ženskih prsi, je moral plačati 1800 tolarjev.

Morda globoko izreza je trajala v glavnem to revolucije. Za časa revolucije pa je postala ženska moda še svobodnejša. Izrez na prsih se je sicer zožil, ali modne tkanine so bile prozorne kot steklo. Se po revoluciji in ampira se je začela moda dekolteja razvijati v današnjem zmislju. Tako smo po stalnem spreminjanju ženskih kapric dospeli do mode, ki se razkriva od

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOST"

Dekolte.

Ženska moda se izpreminja kakor vreme. Vedno nove kaprice glede oblek, čevljev, klobukov ali frizure. Kar je lani veljalo za zelo moderno, je letos že zavrženo. Izprememba moške mode se tekom desetih let komaj opazi, dočim se pri ženski modi v istem času izvrši cela revolucija. Kdo bi si pred desetimi leti upal misliti, da bodo kdaj nastopila kratka krila. Če bi se takrat pojavila na ulici katera sedanjih nekoliko drznih kratkokril, bi bil to neodpušljiv škandal. Ko je nastopila moda kratkih kril, jo je pokojni papež odločno obsodil, da nes se zato že nihče več ne briga — sicer se pa vrši že nov preobrat nazaj v daljša krila, katera skoro gotovo ne bodo več odnesla popolne zmage.

Ako se danes ljudje škandalizirajo nad kratkimi krili in globokimi dekolteji, pozablajo, da je bila doba, ko je bila ženska moda še mnogo drznejša nego je danes. Francoska moda XVIII. stoletja je bila moda izredno globokega dekolteja. Takrat je za žensko modo obstojalo pravilo, da mora biti dekolte tako globok, da se vidi cel gornji del prsi. Toda to še ni bilo popolnoma po modi. Od ženske, ki je hotela veljati za fino damo, je zahtevala moda, da izza čipke — prav diskretno seveda! — kukajo prsne bradavice. Seveda so bili tudi takrat ljudje, ki so nad to modo zgrajali in ogorčeno protestirali proti njej. Dohitela jih je navadno ista usoda: kakor danes: večina se jim je rogala.

Človek je iz krvi in mesa. Zato se je tudi takrat dogajalo, da so bili gospodje zlasti napram preveč zapeljivo obleče nim damam čez mero ognjevit. Za take slučajje je obstojal zakon, ki je zahteval, da mora vsak možič, ki se nedostojno odnese go- ženske roke nad lakom plačati globo v znesku 1200 tolarjev — izveniš seveda slušaj, če je določeno dovolilo. Kdor pa se je dotaknil golih ženskih prsi, je moral plačati 1800 tolarjev.

Morda globoko izreza je trajala v glavnem to revolucije. Za časa revolucije pa je postala ženska moda še svobodnejša. Izrez na prsih se je sicer zožil, ali modne tkanine so bile prozorne kot steklo. Se po revoluciji in ampira se je začela moda dekolteja razvijati v današnjem zmislju. Tako smo po stalnem spreminjanju ženskih kapric dospeli do mode, ki se razkriva od

zgoraj in od spodaj, ki pa tudi po pojmih zakrčenjenih asketov ne more biti tako nedostojna, kakor je bila moda globokega dekolteja v dobi rokokaja.

(Dalje iz 1. strani)

la gđc. Marija Pust. Mogoče bi ne bila slaba, in zopet ta maska. Slišati je bilo opazke: "Ja, pa mati je mlajša kakor sin, mlajša kakor sinova ljubica," itd.

Alberto, njen sin g. Alojz Trubar. Čudim se, da si ni vzel rajši vloge Kogojca, v kateri smo ga že videli in jo je tako izvršno rešil. Seveda grof Gondolla je mlad, razposajen dečko, čisto nimen na ženske in pa, talijanska kri je tako vroča.

Najboljše izmed vseh je bila grana vloga Marjete, katero je igrala ga. Dragica Drašček. Njena kretnje, govorjenje, maska, vse je bilo tako izvršno, da bi ni mogel misliti boljše. Posledno dobra je bila v prizoru, ko je grofičin sluga vrnil Vidi njeno olisma. Omenim naj je, da so ta črta z gledala kot kakšni sodnijski akti ali vloge in ne pisma golobčki.

Scenarija se mi je zelo dopadla v prvem in zadnjem dejanju. Boljšo bi bilo teško napraviti na odru kot je.

— **Triletje Dorothy Bierley** 1923 E. 78. St. — bila včeraj opočena, ko se ji je v obleki, ko je t-t-tela spet jabolko na peči. Ko je prihitela v dvorščaki, čuvši njen krič, in skušala pogasiti plamene, je zadolžila tudi ona po rokah hude opke. Dorothy je bila prepečena v Mt. Sinai bolnišnico v resnem položaju.

— **Finačni odsek mestne** zbornice rešeta že celih štirinajst dni in sicer podnevi in ponoči. Zupana Kohlerja proračun za leto 1923, toda ne pridejo nikamor. Sicer se jim zdi potrebno nekatere stvari nekoliko spremeniti, toda vprašanje je zopet, če jih bo mestna uprava vpoštevala in spolnjevala. V splošnem smatramo pa Kohlerjev proračun za prihodnje leto zelo dober.

— **Da ohranite kanarček** zdravega in sposobnega za petje, je velika važnost v tem, jako ga hranite. Sveža hrana je prvi in najvažnejši pogoj. Vedno svežo hrano prodaja Lunka, 1090 E. 46th St. — (Advt.)

— "Bežite, bežite, cigani gre do!" V nedeljo 17. decembra pridejo v Božeglavo dvorano.

večer onega dne, ko so hoteli s solničnim vzhodom riniti, je prišel mladi kralj Vahimov k Stanku, se mu globoko poklonil in rekel:

"Kali iti z gospodom in z bibi do velike vode, k kateri plavajo veliki čolni belih ljudi."

Stanka je ganil ta dokaz naklonjenosti, vendar je bil mnenja, da ne sme jemati dečka s sabo na tako dolgo potovanje, s katerega je bila vrnitev jako negotova.

"Zakaj hočeš z nama?" je vprašal.

"Kali ljubiti velikega gospoda in bibi."

Stanko mu je poklil dlan na kodersto glavo.

"Vem, Kali, da si pošten in dober deček. Toda bo s tvojim kraljestvom in kdo bo vladal mestu nad Vahimi?"

"MTana, brat Kalijeve matere."

Stanko je vedel, da se med zamorci bijejo bolj ali manj vlado in da jih gospodovanje ravno tako memi, kakor bele ljudi. Torej je pomislil trenotek in rekel:

"Ne, Kali, jaz te ne maram vzeti. To maram ti pri Vahimu, da boš naredil iz njih dobre ljudi."

"Kali se vrni k njim."

"MTana ima veliko sinov, kaj bo torej, ako hotel sam postati kralj in zapustiti kraljestvo svojim sinovom ter negotoviti Vahimu, naj te izženejo?"

"MTana je dober. On tega ne stori."

"Toda ako stori?"

"Pojde pa Kali spet k veliki vodi, k velikemu spodu in bibi."

"A naju tam ne bo več."

"V tem slučaju Kali se vsesti k vodi in žalosti kati."

Pri teh besedah je poklil glavo med roki — trenotek je pa zaspešal:

"Kali jako ljubiti velikega gospoda in bibi — jako!"

(Dalje prihodnjic.)

Ker so na severu gore, ki so zapirale obzorje, izgledale precej blizu, je mislil Stanko, da mora biti to kako neobširno jezero, kakor se jih veliko nahaja v Afriki. Čez nekaj let se je pokazalo, kako velika je bila njegova zmot, za sedaj se mu pa ni šlo toliko za to, da bi natančno spoznal obseg Bassa-Narok, kakor, če ne izvira iz njega kakšna reka, ki bi se potem iztekala v morje. Samburi, Faruovi podložniki, so trdili, da se nahaja na vzhodu od njihove dežele velika brezvodna pušinja, katere še nikdo ni nikdar prekorčil. Stanko, ki je poznal zamorce iz pripovedovanj popotnikov, iz Lindejevih dogadkov, deloma pa tudi iz lastnih izkušenj, je vedel, da, ko se začne nevarnosti in težave, se bo veliko njegovih ljudi na tihem vrnilo domov, morebiti pa, da mu ne bo ostal niti eden. V tem slučaju bi lahko ostal v pušinjah in puščavah sam z Nelko, z Meq in z malim Nasibu. Pred vsem je pa vedel, da bi pomanjkanje vode takoj razkropilo karavano in radi tega je takle zelo izpraševal po reki. Potujoč ob njenem toku bi se bilo seveda mogoče izogniti tem težavam, katerim so izpostavljeni popotniki v brezvodnih krajih.

Toda Samburi mu niso mogli povedati nič gotovega, sam se pa ni mogel spustiti na daljši izlet ob vzhodnem obrežju jezera, ker so ga drugi posli zadržavali v Boku. Misli je, da najbrže nobeden izmed letih zmajev, izpuščenih iz Lindejeve gore in med potjo iz zamorskih vasi, ni preletel čez verigo gor, ki obdajajo Bassa-Narok. Radi tega je moral delati in izpuščati nove, kajti šele te bi zametel veter zanesti čez ravno pušnjo daleč — morda celo do oceana. To delo je moral nadzorovati sam osebn, kajti Nelka je znala izvršno lepiti zmaje, Kali se jih je pa naučil izpuščati — nobeden izmed njiju pa ni znal napisati nanje vse, kar je bilo potreba. Stanko je bil mnenja, da je ta stvar velikega pomena in je na noben način ne sme zanemarjati.

To delo mu je vzelo toliko časa, da je karavand zamogla šele čez tri tedne odriniti na pot. Na pred-

to peto potovanje je zahtevalo veliko priprav. Morali so se spustiti spet v neznane kraje, kjer so grozile razne nevarnosti zoper katere se je hotel deček bolje zavarevati, kakor je zamogel storiti poprej. V tem namenu je vadi v streljanju iz remingtonov štirideset mladih Vahimov, ki so imeli predstavljati glavno bojno silo in nekako telesno stražo Nelke. Več strelcev ni mogel imeti, kajti King je nosil samo petindvajset karabinov, na konje jih je šlo pa petnajst. Ostali del vojske je tvorilo sto Vahimov in sto Samburov oboroženih s sulicami in loki, katere je objubil dati Faru in navzočnost katerih je odstranjevala vse nevarnosti potovanja čez obširno in jako divjo deželo, naseljeno od rodu Samburu. Stanko je ne brez vsacega ponosa mislil, kako je zbežal ob času potovanja iz Fašode samo z Nelko in z dvema zamorcema brez vseh sredstev, zdaj bo pa prišel morebiti k morskemu obrežju na čelu dvesto oboroženih ljudi s slonom in konji. Predstavljal si je, kaj bodo na to povedali Angleži, ki tako visoko cenijo iznajdljivost, pred vsem pa, kaj bo povedal njegov oče in gospod Rawlison. Ta misel mu je slajšala vse težave.

Vendar ni bil popolnoma miren z lastno in Nelkino esodo! Dobro! brez dvoma bo prekorčil z lahkoto oblast Vahimov in Samburov, toda kaj potem? Na kakšne rodove bo zadel, v kakšno okolico prišel in koliko pota ima še pred sabo? Lindejeve opazke so bile preproste. Stanka je jako mučil, da niti ne ve, kje se nahaja, ker je ta del Afrike izgledal na zemljevidu, iz katerih se je učil zemljepisja, popolnoma kot bel papir. Tudi ni imel najmanjšega pojma, kaj je jezero Bassa-Narok in kako je veliko. Nahajal se je ob njegovem južnem bregu, kjer je bil razliv širok kakšnih dvajset kilometrov. Toda kako daleč se širi jezero proti severu, mu niso mogli povedati niti Vahimi, niti Samburi. Kali, ki je za silo razumel jezik Ki-svahlili, je na vsa vprašanja odgovarjal samo: "Bali! Bali!" kar pomeni: daleč, daleč, to je bilo vse, kar je Stanko mogel spraviti iz njega.

8. Finžgar:
ŠTUDENT NAJ BO.

to je bil pa Francelj tem se je dvignil razred v pozdrav. srečen, ker je videl cesarja. bil, brez hrupa se je polnila nazija tistega dne, ki je bil den, da prestopi njen prag. gospod cele Avstrije. Se so se pogovarjali dijaki seboj, vsak korak, ki se je na hodniku, je razburil. Dolgo je bilo čakanje, dalje v negotovosti, ker ni znano, katere razrede si o cesar.

pred sobo, kjer je bil Fran zašumi zbor korakov, se o pogovori, tedaj je učen zastajala sapa, srca so u razburjeno...

ata se odpro — učenec se bleščalo, kakor v omotici, je na pragu zasvetila cesar obleka in v hipu se niso ni anili po klopih. Šele, ko je ednik Valentin z nervozno resočo roko dal znamenje,

Najboljše vrste kanarčki Hartz Mountain, Roller Norwich. Gori omenje prodaja po zmernih ce Lunka, 1090 E. 66th St. (Adv.)

ez je tičal na dnu, življenje je lule čez njega in njegove pad tovaršje...

Mrličem mir in pokoj!

DOMA.

Ob razdelitvi izpričeval ni bi o takrat tistega vtiska, kakor je navada. Cesarsko slavi je zavzelo vsesplošno pozornost in osredotočilo vse zanimanje ednole nase. Sklep šolskega leta je bil to pot nezanimiva malenkost. Zato niso prišla do prave velja ve ne izpričevala odličnjakov, da bi bili občudovani — in ne ona padlih junakov — da bi bili gra jani.

Zato sta tudi Pepi in Francelj z Jako praznovala brez solz in žalosti veselo razhodnico in slo vo od stanovanja — in morda tudi od Ljubljane. Pepi je vedel, da se poslovi za vedno od gimna zije, Francelj je slutil taisto in že sanjal o novi službi pastirja na Gosposvetskem polju. Da ni bilo toliko hrupa v mestu, bi se bilo njegovo srce gotovo stisni lo strahu ob tej misli. Tako pa ni bilo časa za bridkost.

Jaka je peljal oba na večer pred razhodom k "Stefanu".

"Arđičina, pijta, fanta; mor da ga skupaj ne bomo nikoli več!" je priganjal Jaka in sam pil izredno veliko. Tudi Studen ta se nista branila. In zgodilo se

je, da so prišli pozno na večer domov, vinaki in glasni, vriska jo in pevajo. Regina jih je spre jela z dvignjeno pestjo in jih neusmiljeno ošteja. Jaka je bran il svoja varovanca, pa ni zaleg lo. Vsled tega se je razburil še on in pri tej priči odpovedal stanovanje.

Drugo jutro je Jaka prazno val, da je dijaka mogel spremiti na kolodvor. — Ob slovesu so se mu vile po širokih lehic solze. "Bog plačaj za vse, Jaka," se mu je zahvaljeval Francelj rosnih oči. Stisnili so si roke — in se ločili za vedno...

Franceljna je na domačem ko lodvoru čakal starejši brat Jan ez z ročnim vozičkom. Naložila sta, skrinjico in jo peljala proti domu.

Čim bolj se je študent bližal rodni vasi, tem bolj je izginjal hrum in šum in glasneje se je glasila skrb.

"Ali so oče doma?" je vpra šaj brata.

"Sedaj so bili še, ampak jih ne bo, ko prideva. Na Bled so se ravnali. Je cesar tam in nočoj bo razsvitljava!"

Francelj je bil tega vesel. Za kaj vedel je, da je najhuje, če takej stopi pred očeta. Zato je pogosto nagovarjal brata, da sta počivala, dasi ni bil truden. Ze el je, da očeta zamudi.

In zamudil ga je. Z materjo je pa ložje opravil. Materino sr ce je videlo samo sina — in ni nič vpraševalo, kakšen je ta sin. Vrnil se je, katerega ni videla več mesecev; velik se ji je zdel, resposki, bele kože — in vese lja je občutilo njeno srce v obič i. Skrival mu je pripravila vrtja, da ga je pogostila.

Ko se je zvečerilo, je hitela sa vas na grič, odkoder se je rdejo na Bled. Tudi Janez je šel njimi. Franceljna pa mati ni pustila.

"Ko opraviš, pojdeva midva kupiti," je počakaj na, Fran celj! Nič ne tišči takoj med lju li, da te bodo zljali!"

Francelj je počakal in že ob lohri temi sta šla z materjo v eber in sedla na višini, čisto sama.

Nad Bledom je žarelo, rakete so švigale v zrak, krog in krog po gorah so goreli kresovi.

Tedaj je izpregovorila mati. "Francelj, nisi izdelal, kaj ne?"

Sina je pretreslo. Ob materi nem križu, na katerem je slonel, se mu je zbudila vest, kakor bi se predramil iz sanj.

"Oh, nisem, mati!"

V sinovem odgovoru je mate rino srce občutilo, česar bi dru go ne moglo. Tu ni bilo trme, ni ilo izgovora — ampak sama, od kritosrečna izpoved.

"Zakaj si to storil, sin?"

Francelj je molčal. Njegovo oko ni več videlo razsvitljave nad

Bledom. V tla je zrlo, skesano in plašno.

"Ko bi ti pomislil na dom, ne bi nas bila zadela ta nesreča." Sin ni dvignil oči, sojen z be sedami ljubezni polnimi.

"Ko bi bil ti pomislil, da sva z očetom vlekla in delala do pol noči in črez, oj, pa bi bil izdelal. Ker Bog ti je dal talentov."

"Ker nemščine nisem nle znal..."

Sin je poizkusil, da bi dobil izgovor. Ni ga iskal, da bi zagovarjal sebe; iskal ga je, da bi to lažil mater.

Tudi ta izgovor je razumela mati prav tako, kakor je sin mi slil opraviči z njim ter je nada ljevala.

"Pomisli, da smo prodali lepo telico, pisano, prodali zaradi te be. Kaka kravica bi bila čez le ta! In boter sosed nam je bran il; pa smo morali. Ljudje so pa hitro rekli: Aha, že prodaja, za radi študenta prodaja. Bajto mu sne, pa še ne bo nič iz njega, in nazadnje pridejo vsi skupaj sre nji na glavo. Vidiš sin, da si ti sedaj izdelal, vseh jezikov bi bi lo konec. Tako pa je škoda pri hiši in sramota. Vse skupaj!"

"Oj, mati, ko bi mogel še en krat v šolo, vse bi popravil, vse; veselje bi imeli in čast."

"Ne bo mogoče! Zakaj oče je rekel, da se ne dotakne prište denih krajarjev. Drugače bi pa ne šlo..."

Nato je mati območnila. Za kaj bridkosti ji je šlo na jok. Območnil je sin, in kakor z luč jo se je zasvetilo v njegovi du ši: Kdo je kriv?...

Dasi je bila vsa hiša s Fran celjem vred dokaj edina glede odgovora na vprašanje, kdo je kriv, je vendar pravi odgovor pogodil šele župnik Janez, ki je očeta tako-le potolažil:

"Izgubljena leta ni kriv ne Francelj, ne nemščina in ne go spodinja. Krivo je to, da je fant naletel na take sestanovance. Povej mi, s kom občuješ, in po vsem ti, kdo in kakšen si. Za to poizkusimo še eno leto, stan ovanje dobim pa jaz. Boste vi deli!"

Župnik je ponosljaj, zamahnil s plavo ruto ter še enkrat pono vil: "Boste videli!"

Župnik je bil moč beseda in je poskal stanovanje, kjer je Francelj imel tovaršje — samo pridne dijake. Koncem leta so pa videli, česar se niso nadejali. — Vsi so se razveselili Francelja — odličnjaka.

(KONEC)

Kletka za kanarčka mora biti dovolj prostorna, da se ga ohrani zdravega in čile ga. Veliko izbero in nizke cene ima Lunka, 1090 E. 66th St. — (Adv.)

Dnevnik Enakopravnost

JE LAST SLOV. DELAVCEV, KATERI SO GA PRI CELI IZDAJATI ZA NAPREDEK SLOV. NASELBI NE V CLEVELANDU IN DRUGOD.

JE NAJBOLJ RAZŠIRJEN LIST v Clevelandu in ogla ševanje v tem listu je uspešnejše kot v kateremkoli drugem listu. Trgovci naj upoštevajo delavski list, ker tudi oni so odvisni od delavcev. Zato naj ogla šajo v listu, kateri je njih lastnina.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA na članstvu, ako bodo oglašala v našem listu. Dokazano je, da je en sam oglas pripomogel, da so bile društvene pri reditve polnoštevilno posetene.

TISKOVINE VSAKE VRSTE izdeluje naša tiskarna. Priporočamo društvom, trgovcem in posamezni kom, da kadar potrebujete tiskovine izročite delo nam, ako hočete imeti isto lično izdelano in po nizki ceni.

DELAVCI NAJ VEDNO IN POVSOD podpirajo one, kateri podpirajo njih podjetje. Pri nakupovanju potrebščin naj povedo, da so videli oglas v "Enakopravnosti".

"ENAKOPRAVNOST" KOT DNEVNIK, bo vedno de loval za koristi in povzdigo slov. naroda, v kul. turnem ali gospodarskem oziru. Ako še niste naro čeni, se naročite takoj, ker dolžnost napram samim sebi vas veže, da podpirate ono, kar je v vašo korist.

"ENAKOPRAVNOST" bo v sporih med delom in ka pitalom, vedno na strani delavstva. Ne bo se vas izdalo, kot to napravijo listi, katere lastujejo pri vatniki. Naš napredek je v vašo korist, zato je po trebno, da podpiramo eden drugega.

Ameriško -- Jug. Tiskovna Družba
Princeton 551. 6418 St. Clair Ave.

Sezite poknjigi

Razkrinkani Habsburžani

katero je izdala Ameriško-Jugo slovska Tiskovna Družba.

Knjigo je spisala grofica Larich, bivša dvorna dama na Dunaju.

V knjigi opisuje vse podrobnosti vladajoče habsburške klike, ka kor tudi smrt cesarjeviča Rudol fa.

Knjiga je jako interesantna in priporočamo rojakom, da si jo takoj naročijo.

Cena knjige je samo 60c

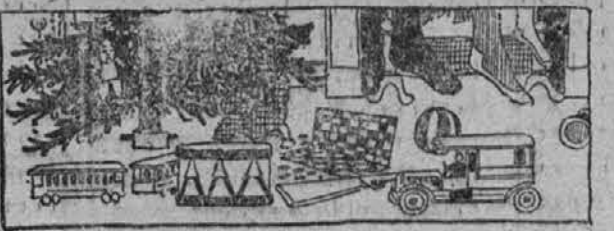
THE WINCHESTER STORE

Božična darila

Pri nas se lahko dobijo pripravna darila za celo družino: za otroka, brata, sestro, mater ali očeta.

ELEKTRIČNI ODDELEK

Električni pralni stroji, likalniki, svetilke za na mizo ali za žep, itd.

POSEBEN ODDELEK ZA OTROKE:

Imamo veliko zalogo otročin igrač, prav za ta malega ali za bolj odraslega. Pridite in si jih preje oglejte pri nas predno kupite drugje.

ZA OTROKE LEPA DARILA BRE ZPLACNO!

Naznanilo: Kdorkoli nakupi pri nas za \$1.00 ali več tekom božične ga tedna, od 18. do 23. dec., dobi brezplačno lepo darilo.

Seveda: bodem zopet preskrbel mojim odjemalcem številke za njih automobile za leto 1923.

Grdina Hardware Co
6127 St. Clair Avenue
Bell — Randolph 4127

THE WINCHESTER STORE

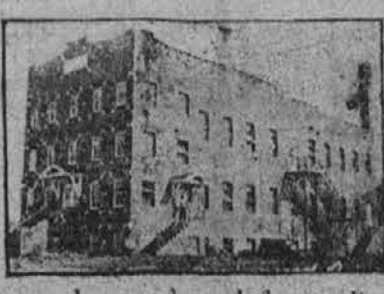
VELIKA RAZPRODAJA NA Pečeh

ZA GRETJE IN KUHO JE SEDA J V TEKU PRI

Star Furniture Co.
5824 ST. CLAIR AVE.
ZA GOTOV DENAR ALI NA KREDIT!

Slovenski Dom,
COLLINWOOD,

Direktorske seje se vrše vsak drugi petek, delničarske seje pa vsak drugi četrtek v mesecu.

Priporoča svoje kra sne in prostorne dvo rane društvom za seje, za veselice, igre in raz ne druge prireditve. Ce njenemu občinstvu jih priporočamo ob priliki: ženitovanj, botrij, za razne druge zabave kakor tudi za shode, ker so dvorane jako pripravne za take in enake prireditve. Slovenski Dom ima tudi jako izvrstno urejeno kegljišče, katerega priporočamo rojakom v obilen poset. Slovenski Dom je vaš dom in tu naj bo središče vsega društvenega in družabnega življenja. Slovenski Dom naj bo kakor dru žinska hiša, kjer se bomo spoznavali in delovali v ter vzajemnosti za procvit in napredek naše collinwoodske naselbine.

Priporoča svoje kra sne in prostorne dvo rane društvom za seje, za veselice, igre in raz ne druge prireditve. Ce njenemu občinstvu jih priporočamo ob priliki: ženitovanj, botrij, za razne druge zabave kakor tudi za shode, ker so dvorane jako pripravne za take in enake prireditve. Slovenski Dom ima tudi jako izvrstno urejeno kegljišče, katerega priporočamo rojakom v obilen poset. Slovenski Dom je vaš dom in tu naj bo središče vsega društvenega in družabnega življenja. Slovenski Dom naj bo kakor dru žinska hiša, kjer se bomo spoznavali in delovali v ter vzajemnosti za procvit in napredek naše collinwoodske naselbine.

INVENTARSKA RAZPRODAJA

Prvih 50 odjemalcev ob tej razprodaji bo dobilo zastoj zavoj sladšče. Prva dva dneva pa bomo dajali tudi "Shopping bags."

Razprodaja se prične v četrtek,

14. decembra ob 9. uri zjutraj.

Moške spodnje obleke, dva kosa, po 59c
Moške zimske kape po 79c
Moške spodnje skupne obleke od 98c naprej
Otročje spodnje obleke od 59c naprej
Otročje nogavice od 19c naprej
Deške in dekličje tenis in tassel kape 39c in naprej
Otročje in moške rokavice po 19c
Dekličje suknje, vseh velikosti, se bodo prodajale ceneje, kot stanejo nas.
Moške nogavice po 9c
Moške volnene nogavice, reg 75c, po 39c
Sukanec za kvačkati in šivati po 5c
Volna po 49c štrn
Ženske spodnje obleke, dva kosa, po 79c

Se mnogo drugih izrednih cen!

Moške delavne srajce po 59c
Moške težke volnene srajce po \$1.79

Tudi velika zaloga blaga na jarde gre skoro zastoj!

ABRAM'S STORE

5823 St. Clair Avenue

Clevelandske novice.

— Smrtna kosa. V ponedeljek zvečer ob pol-enajsti uri je preminula Rozi Gombach na 20340 Goller Ave., Euclid O., v starosti 26 let. Podlegla je raku. Pokojna zapušta tri nedorošle otroke in moža. Dama je bila iz Novega Mesta na Dolenjskem. Bila je tudi članica SDZ. Pogreb se vrši jutri ob 9. uri dopoldne pod vodstvom pogrebneга zavoda A. F. Svetek Co. Bodi ji lahka ameriška gruda!

— Sinoči je popolnoma uničil ogenj poletno bivališče Andre T. Chisholma v bližini Mentor, O. Vila skupno z dragocenim pohištvom, kjer je prebela družina vea po letoletje se cenil na \$150,000. Kot se domneva, so zažgali kakšni potepuhi, ki so stanovanje najprej oropali in odnesli plen, nakar so zažgali ogenj. Ognjevarci niso mogli ničesar storiti, prvič ker so prišli na lice mesta že, ko je bilo celo poslopje v plamenih in pa, ker je zmanjkalo vode v bližnjem vodnjaku. Mr. Chisholm je predsednik Chisholm Showel Co. in direktor raznih drugih industrijskih podjetij. Družina živi tujem zime na 9009 Euclid Ave.

— V ponedeljek zvečer se je pripetila na E. 72. St. in St. Clairu strašna avtomobilska nezgoda, v kateri je našel smrt Joseph Leslie, star 28 let iz 730 E. 101. St. Leslie je bil deputy v uradu okrajnega blagajnika, McBride, ki je zadnjič ravno pred volitvami sam komaj ušel smrti na isti način. Lieslovemu avtomobilu je, kakor pripovedujejo očividci, spodrsnilo ravno pred poulično karo. Poleg tega da je bila Leslie smrtno poškodovan, je nevarno ranjen John H. Newey, 52. iz 10907 Hathaway Ave., Clarence Bailey, 47. iz 8100 St. Clair Ave. pa je ostal nepoškodovan. To je že 125 oseba obita v lastnostnih prometnih nezgodah.

— Sinoči so oropali trije banditi Benfield lekarno na Euclid in E. 90 St. Vzeli so \$100 iz blagajne, \$37.68 pa so izropali od odjemalcev, ki so bili slučajno v prodajalni. Vse zasledovanje za njimi je bilo dosedaj zaman.

— Prevoznik komisar James Holcomb naznanja, da se je zboljšalo potrestbo s karami na Seovill, Central in Buckeye pragrah.

— Družba pocestnih železnic je dobila od prosekuturja že tretji opomin, naj kusi vse poučitev kare ter da se bo drugače nastopilo proti njej sodnim potom. Pravi, da je prejel pritožbo od več prog, da so kare nezakurjene. Predsednik Stanley pa se za vse grožnje malo briga. Pravi, da ne more dobiti družba dovolj premoga in pa, da če se določi za kršenje odredbe kazni, bo šel denar iz obrestovalnega fonda, ki kontrolira ceno voznini, v katerega so potniki tudi zainteresirani.

— Hudson in Essex avtomobili so se pocenili. Včeraj je naznanil predsednik The R. J. Schmunk Co., ki so lokalni razpečevalci Essex in Hudson avtomobilov, da se je pocenil "sneed-

Ako je vaš kanarček prenehal s petjem, je gotovo nekaj v neredu z njim. Brezplačen nasvet vam da Lunka, 1090 E. 66th St., (Advt.)

ster" za \$110, "sedan" na za \$100.

— Fina zaloga. Prohibistični agentje so prišli včeraj na sled veliki zalogi najboljšega vina v kleti na 2557 E. 40 St. Pravijo, da so našli ravno 100 sodov. So di so sedaj zapечатeni in vrata v klet pa zabita, kajti zaloga je bila prevelika, da bi jo zllili po kleti. Nastavljen je tudi poseben čuvaj, ki pazi, da kde vina ne izvozi iz kleti.

— Včeraj je odrekel sodnik Maurice Bernon ponovno obravnavo Mrs. Mabel Champion, ki je bila obsojena valed umora Thomas O'Connell. Ženska se nahaja še vedno v okrajni ječi.

— Najvišje ohijsko sodišče je odklonilo prošnjo za novo obravnavo za Chas. Habiga, ki je v Collinwoodu ustrelil policajca Dyke-a. Kot posledica bo moral Hallig umreti na električnem stolu.

— Usoda Chas. A. Johnsona, bivšega železniškega stražnika za časa zadnjega strajka, ki je obtožen umora stavarja Urquharta, je v rokah porote. Odvetnik za obtoženca je v poslednjem argumentu izjavil, da nitiče ne ve, kdo je ustrelil Urquharta. Johnson je preje izpričeval, da je slišal streljanje, predno je on sprožil, in da je on streljal v zrak. Prosekutur Herbert na drugi strani pa je vztrajal, da Johnson ustrelil Urquharta radi prepira, ki je že enkrat preje nastal med stavarji in Johnsonom, in da dokazi jasno govore, da je obtoženec kriv uboja.

— Upoštevajte trgovce, ki oglašajo v "Enakopravnosti."

Način, kako redite konarčke ter druga potrebna navodila vam da Lunka, 1090 E 66th St. — (Advt.)

CIRCLET
MORE THAN A BRASSIERE
NO. 1111
PRICE \$1.00
Circlet je boljši kot navaden modrc. Sa mo nataknete si sa preko glave, zapnete ob pasu in pod pasu duha pa se vas lepo prime. Če ga vaš trgovec nima, pošljite nam vaše ime in naslov in \$1. Pošljal vam bomo Circlet.
Size 34 to 48.
Nemo Hygienic-Fashion Institute
120 East 16th St., New York, Dep't M.

Naročajte dnevnik ENAKOPRAVNOST

VABILO NA VESELICO,

katero priredi

društvo "Lunder Adamič"
št. 20 SSPZ

v soboto zvečer, 16. decembra, t. l.

v SLOV. NAR. DOMU.

Pričetek ob 7. uri zvečer.

Vsi člani in članice ter vse cenjeno občinstvo je vabljeno, da poseti zabavo v obilnem številu. Za okrepčilo žejnih lačih grl bo izvrstno preskrbljeno.

K obilni vdeležbi vabi
ODBOR.

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje trvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta. 308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St. Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popol. od 7. ure do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. opoldne.

ZA ZABAVO IN POUK

— štajte —

"V močvirju vele mesta"

Roman iz življenja priseljence v Ameriki

CENA 50c.

Naročite pri!

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba
6418 ST. CLAIR AVE.

MALI OGLASI

DVE SOBE se oddajo za pečlarje, poseben Uhod. Naslov se poižve na 1008 E. 64 St. (288)

GARAŽ se odda v najem, gor. kota in elektrika; vprašajte na 1123 Norwood Rd. (288)

PRAŠIČI.

Pri nas si lahko naročite žive ali zaklane prašiče, pregledane od nadzornika. Predno kupite drugje se zglasite pri nas. Naša klavnica se nahaja na 58 stop, Mentor, Ohio.

J. ROBICH & B. PRESLEY
20898 E. Goller St., Euclid, O.

ODDA SE stanovanje, 4 sobe; elektrika in kopališče; zglasite se na 365 E. 161st Str. (286)

HIŠA NAPRODAJ v lepem kraju Collinwooda. Hiša je na velikem lotu ob tlakovani cesti, s petimi sobami; vse lepo urejeno. Proda se po nizki ceni. Poižve se po peti uri zvečer na 850 E. 143rd St. (287)

SPREJME SE FANTE na hrano in stanovanje. Vprašajte na 6612 St. Clair Ave. Dobra postrežba. (288)

PRODA SE ali odda v najem hiša za eno družino; zraven sta dva garaža. Hiša je moderno urejena in na lepem prostoru blizu Shore line kare. Zamenja se tudi za lot. Poižve se pri lastniku, Stop 125 na 18905 Shawnee Ave., Nottingham, Ohio. (287)

Prašiči napredaj

Žive in zaklane prašiče si lahko zberete pri

ANTON KINKOPF

St. Clair & Bliss Rd., Euclid, O. v gročariji.

LEPO STANOVANJE, 4 sobe, elektrika in kopališče se odda; naslov se izve v uradu Enakopravnosti. (289)

\$3,500.00 vam kupi dobro zgrajeno hišo s 5 sobami; 984 E. 74. St.

\$4,000.00 vam kupi hišo s 5 sobami, takoj poleg na 980 East 74 St.; \$1,500 v gotovini.

\$7000 vam kupi dve zgornji hiši; 66 čevljev širok lot, \$3000 v gotovini.

McKENNA,

1383 East 55th St.

Odprto ob večerih.

NAZNANILO.

Dr. GARBBER

želi naznaniti, da je premostil svoj urad na

10539 ST. CLAIR AVE.

Uradne ure kot dosedaj.

SLOVENSKA POPRAVLJALNICA AVTOMOBIL

Ali varimo in ravnamo vseh vrst vozila in kovinske predmete. Zaloge olja, gasilca, vintilskih obrab in drugih potrebnih. Ako rabite pomoči, pokličite nas po telefon. PRINCETON 1372.

Odprto tudi ob nedeljah.
ELYRIA AUTO REPAIR & WELDING
6312 St. Clair Ave.

— "Bežite, bežite, cigani gre do!" V nedeljo 17. decembra pridejo v Božeglavovo dvorano.

Naročajte dnevnik ENAKOPRAVNOST

HIŠE — FARME LOTI!

Hiša 9 sob, za 2 družini; gas. elektrika, kopališče, velik lot; cena \$4,800.00. Gotovine \$1,400.

Hiša 7 sob za 2 družine; gas. elektrika, kopališče, velik lot; Cena \$4,500.00, gotovine \$1,200. Enakih posestev imamo na izbero. Oglasite se takoj pri

Collinwood Realty Co

1513 WATERLOO RD.

J. KRALL & D. STAKICH.

Imamo tudi več trgovin napredaj.

Domovanja napredaj

7 sob in kopališče \$4950.00.

8 sob in kopališče \$6500.00.

Za dve družine, 8 sob, 2 kopališča, \$5500.00; takoj \$1500.

Za dve družine, 10 sob, 2 kopališča; \$8000; takoj \$2,000.

Moses Realty Co.

15505 Waterloo Rd.

EDDY 7841 WOOD 370-R

Slovenska Banka

Zakrajsek & Cesark

70 — 9th Ave., New York City

pošilja denar v stari kraj hitro zanesljivo in po nizkih cenah prodaja vozne listke za vse vrste prekomorske linije, in opravlja vse druge posle, ki so v zvezi s starim krajem. Postrežba točna in solidna.

JOS. FISCHER

Prodajalec tolstih prašičev krmljenih s koruzo za družine.

Vzemite Corlett-Randall omnibus v North Solon, O., ali pokličite po Ohio State telefonu: Suburban—Chagrín Falls 284-G.

Ameriški Družinski Koledar

ZA LETO 1923

dobite v našem uradu.

Trdo vezan stane samo

75c

Randolph 2529-J. Central 2372-W.

GRAMOFONSKA

PLOŠČE

zahtevajte novi cenik

Slovenske PLOŠČE

preje \$1.00 sedaj 75c

VELIKA ZALOGA

UR IN ZLATINE

Wm.

Sitter

5805 St. Clair Avenue

YOU KNOW WHY? — Meditation Doesn't Always Indicate Peace By Any Means!

Drawn for this paper By Fisher